

Správa EP k Stratégii EU pre vykurovanie a chladenie (2016/2058(INI))

Schválená EP 13/9/2016

Odkazy na udržateľné vykurovanie a chladenie a centrálné zásobovanie teplom a chladom (výber)

C. keďže je nevyhnutné vynaložiť viac úsilia na zníženie požiadaviek na vykurovanie v budovách a v prípade zostávajúcich požiadaviek prejsť od individuálneho vykurovania spaľovaním dovážaných fosilných palív k udržateľným možnostiam vykurovania a chladenia v súlade s cieľmi EÚ do roku 2050;

E. keďže sa podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie pri vykurovaní a chladení pomaly zvyšuje a v roku 2012 predstavoval až 18 % dodávok primárnej energie, ale naďalej existuje obrovský potenciál na všetkých úrovniach, a podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie a energie z regenerovaného tepla pri vykurovaní a chladení v členských štátoch by sa mal ďalej zvyšovať;

F. keďže trh EÚ s vykurovaním a chladením je fragmentovaný v dôsledku jeho miestnej povahy a rôznych technológií a zainteresovaných hospodárskych hráčov; keďže miestny a regionálny rozmer sú kľúčové na vymedzenie správnych politík vykurovania a chladenia, na plánovanie a budovanie infraštruktúry vykurovania a chladenia a na konzultovanie so spotrebiteľmi s cieľom odstrániť prekážky, zefektívniť a zlepšiť udržateľnosť vykurovania a chladenia;

P. keďže najúčinnjším spôsobom na splnenie týchto spoločných cieľov je posilniť miestne a regionálne orgány a podporiť ich v spojení so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami, aby uplatňovali prístup založený na plne integrovaných systémoch k územnému plánovaniu, rozvoju infraštruktúry, budovaniu a obnove bytového fondu a k novému rozvoju priemyslu s cieľom maximalizovať potenciálne prierezové činnosti, efektívnosť a iné vzájomné výhody;

T. keďže existuje obrovský nevyužitý potenciál využívania odpadového tepla a systémov diaľkového vykurovania, pretože prebytočné teplo dostupné v Európe prevyšuje celkový dopyt po teple vo všetkých európskych budovách a prostredníctvom diaľkového vykurovania by sa mohlo dodať 50 % celkového požadovaného tepla v EÚ;

Z. keďže politiky v oblasti energetickej efektívnosti by sa mali zamerať na nákladovo najefektívnejšie spôsoby zlepšovania hospodárnosti budov, a to znížením dopytu po teple a/alebo riešením tejto požiadavky v budovách pomocou vysokoúčinných alternatív;

5. požaduje, aby sa vypracovali osobitné udržateľné stratégie v oblasti vykurovania a chladenia na vnútroštátnej úrovni a aby sa pritom venovala osobitná pozornosť kombinovanej výrobe elektrickej energie a tepla, ako aj diaľkovému vykurovaniu a chladeniu podľa možnosti založenému na obnoviteľných zdrojoch energie, ako je uvedené v článku 14 smernice o energetickej efektívnosti;

13. domnieva sa, že mapovanie zdrojov tepla, vhodné architektonické riešenia, najlepšie postupy riadenia budov a zásady územného plánovania vrátane riešení mestských sietí, ako sú siete diaľkového vykurovania a chladenia, by pri plánovaní celých obytných a obchodných štvrtí mali prispieť k energetickej hospodárnej výstavbe využívajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov v rôznych podnebných pásmach Európy; zdôrazňuje, že kvalitne izolovaný plášť budovy vykazuje vysokú kapacitu akumulácie tepla, čo vedie k významným úsporám v oblasti vykurovania a chladenia;

14. zdôrazňuje, že energetická náročnosť v odvetví budov predstavuje asi 40 % spotreby energie v EÚ a tretinu spotreby zemného plynu, a že v prípade urýchlenia obnovy budov by sa dala znížiť až o tri štvrtiny; poukazuje na to, že 85 % tejto spotreby energie sa využíva na vykurovanie a výrobu teplej úžitkovej vody, a že samotná modernizácia starých a neúčinných systémov vykurovania, vyššia miera využívania elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, lepšie využívanie odpadového tepla prostredníctvom vysokoúčinných systémov diaľkového vykurovania, ako aj dôkladná obnova budov s kvalitnejšou tepelnou izoláciou, majú naďalej kľúčový význam pre zaistenie bezpečnejšieho a udržateľnejšieho prístupu k dodávke tepla; odporúča, aby sa pokračovalo v sprísňovaní noriem týkajúcich sa energetickej hospodárnosti budov pri súčasnom zohľadnení a presadzovaní technických inovácií, a to najmä pokiaľ ide o zabezpečenie homogénnej izolácie; ďalej odporúča, aby sa naďalej podporovala výstavba budov s takmer nulovou spotrebou energie;

20. zdôrazňuje, že je potrebné vykonať mapovanie potenciálu lokálneho vykurovania a chladenia v celej Európe, aby mestá mohli lepšie identifikovať svoje lokálne dostupné zdroje a mohli tak prispieť k zvýšeniu energetickej nezávislosti EÚ, zvýšiť rast a konkurencieschopnosť prostredníctvom vytvorenia miestnych a neprenosných pracovných miest a zabezpečiť čistú a cenovo dostupnú energiu pre spotrebiteľov;

21. vyzýva miestne orgány, aby vo svojich oblastiach posúdili existujúci potenciál vykurovania a chladenia, ako aj budúce potreby vykurovania a chladenia, a súčasne zohľadnili potenciál miestne dostupných obnoviteľných zdrojov energie, objem tepelnej energie z kombinovanej výroby a diaľkového vykurovania;

27. zdôrazňuje význam diaľkových energetických sietí ponúkajúcich alternatívu voči viac znečisťujúcim systémom individuálneho vykurovania ako mimoriadne účinného a nákladovo efektívneho prostriedku na zabezpečenie udržateľného vykurovania a chladenia, začlenenie obnoviteľných zdrojov energie a skladovanie prebytkov elektrickej energie v čase nízkej spotreby elektriny a tým zabezpečenie pružnosti rozvodovej sústavy; zdôrazňuje potrebu začlenenia väčšieho podielu obnoviteľných zdrojov energie, berúc do úvahy, že viac ako 20 % diaľkového vykurovania a chladenia je už vyrobených z obnoviteľných zdrojov v súlade s článkom 14 smernice o energetickej efektívnosti, čo si vyžaduje komplexné posúdenie potenciálu účinného diaľkového vykurovania a chladenia; vyzýva na modernizáciu a rozšírenie existujúcich systémov diaľkového vykurovania na posun k vysoko účinným a obnoviteľným alternatívam; nabáda členské štáty, aby zaviedli fiškálne a finančné mechanizmy pre miestne verejné orgány s cieľom podporiť využívanie diaľkového vykurovania a chladenia a odstrániť regulačné bariéry;

29. zdôrazňuje, že najmä v husto osídlených mestských aglomeráciách je nevyhnutné, aby sa neúčinné a neudržateľné systémy individuálneho vykurovania alebo systémy diaľkového vykurovania a chladenia postupne nahradili účinnými systémami diaľkového vykurovania a chladenia alebo zmodernizovali vyspelými technológiami vykurovania a chladenia, aby sa prešlo na vysoko účinné systémy kogenerácie a na obnoviteľné alternatívy;

34. zdôrazňuje obrovský potenciál energetických klastrov a tokov zdrojov, pokiaľ ide o šetrné využívanie primárnej energie, a to najmä v priemyselnom prostredí, kde sa nadbytočné teplo či chlad z jedného procesu môžu v rámci kaskádového systému znovu použiť v inom procese, ktorý si vyžaduje menej extrémne teploty, a v prípadoch, keď je to možné, aj na vykurovanie a chladenie budov prostredníctvom systémov diaľkového vykurovania;

37. súhlasí s tvrdením Komisie uvedeným v stratégii pre vykurovanie o tom, že ekonomický potenciál kogenerácie nie je využitý, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby ďalej podporovali vysoko účinnú kogeneráciu a diaľkové vykurovanie v súlade s oznámením Komisie o stave energetickej Únie (COM(2015)572);

38. zastáva názor, že k problematike chladenia je potrebné zaujať prístup na systémovej úrovni, a to aj v prípade zastavaného prostredia a ďalších činností, ako je chladiarenská doprava;

41. zastáva názor, že členské štáty by mali preskúmať možnosť využívať teplo z geotermálnych vôd, priamo získané z priemyselných procesov a z iných zdrojov tepla s nízkou teplotou, napríklad teplo obsiahnuté v hlbokomorských baniach, na vykurovanie a chladenie, ktoré by pomocou obrovských tepelných čerpadiel mohli cez existujúce i nové siete diaľkového vykurovania vykurovať celé mestá, nie iba jednotlivé budovy, ak by bola k dispozícii alebo sa vybuďovala vhodná infraštruktúra diaľkového vykurovania;

42. zdôrazňuje úlohu technológií, ktoré sú schopné znížiť tepelnú energetickú náročnosť a emisie skleníkových plynov, ako je geotermálna energia s nízkou entalpiou, diaľkové vykurovanie/chladenie založené na obnoviteľných zdrojoch energie, malé trigeneračné alebo kogeneračné elektrárne spaľujúce zemný plyn a/alebo biometán, alebo ich kombinácia;

48. vyzýva členské štáty, aby využívali právne a hospodárske prostriedky na urýchlenie postupného vyradovania zastaraných pecí na pevné palivá s energetickej účinnosťou nižšou ako 80 % a aby ich nahradili, pokiaľ je to možné, účinnými a udržateľnými systémami vykurovania na miestnej úrovni (napríklad systémy diaľkového vykurovania) alebo na mikroúrovni (napríklad geotermálne a solárne systémy);

51. vyzýva Komisiu, aby v rámci programu energia z odpadu vypracovala plán na podporu a využívanie potenciálneho prínosu udržateľného využívania organického odpadu na vykurovanie a chladenie pripojené k systémom diaľkového vykurovania a chladenia;

55. zdôrazňuje, že diaľkové vykurovanie založené na energii z obnoviteľných zdrojov bráni šíreniu systémov individuálneho vykurovania, ktoré viac znečisťujú prostredie a zvyšujú znečistenie ovzdušia v obytných štvrtiach

a je ich oveľa ťažšie regulovať, ako rozšírené systémy diaľkového vykurovania; zdôrazňuje však, že infraštruktúra a klimatické podmienky v Únii sa líšia a že tieto systémy často potrebujú modernizáciu na zvyšovanie svojej účinnosti; žiada preto analýzu potreby podporovať infraštruktúru diaľkového vykurovania a postupov zdaňovania obnoviteľných zdrojov energie a diaľkového vykurovania;

64. zdôrazňuje prínos výskumu a technologickej inovácie pre európsky priemysel, pretože posilňujú jeho konkurenčnú výhodu a komerčnú životaschopnosť a prispievajú k hlavným cieľom energetickej a klimatickej politiky EÚ; v tomto kontexte zdôrazňuje, že je potrebné posilniť výskum, vývoj a inovácie v oblasti energetickej efektívnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie na vykurovanie a chladenie s cieľom znížiť náklady a zvýšiť výkon systému a zlepšiť využívanie a začlenenie do energetickeho systému; vyzýva Komisiu, aby spolupracovala so zainteresovanými stranami, pokiaľ ide o aktualizáciu technologických plánov v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie na vykurovanie a chladenie s cieľom koordinovať, sledovať a identifikovať medzery v rozvoji technológií v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie na vykurovanie a chladenie;

67. zastáva názor, že by sa mal dosiahnuť pokrok v rámcovom programe Horizont 2020, pokiaľ ide o VaV týkajúce sa udržateľných a účinných systémov vykurovania a chladenia a materiálov na vykurovanie a chladenie, ako sú riešenia na výrobu a skladovanie energie z obnoviteľných zdrojov v malom meradle, diaľkové vykurovanie a chladenie, kogenerácia, izolačné materiály a inovatívne materiály, ako sú štrukturálne okenné tabule s vysokou priepustnosťou krátkovlnného žiarenia (slnečného žiarenia) zvonku a minimálnou priepustnosťou dlhovlnného tepelného žiarenia, ktoré by inak unikalo von

79. zdôrazňuje význam zabezpečenia prístupu k financovaniu, krátkodobému i dlhodobému, pre investičné projekty všetkých veľkostí súvisiace s modernizáciou odvetvia vykurovania a chladenia vrátane diaľkového vykurovania a chladenia, modernizácie príslušnej sieťovej infraštruktúry, modernizácie systémov vykurovania vrátane prechodu na obnoviteľné zdroje a urýchlenia miery renovácie budov; vyzýva v tejto súvislosti Komisiu, aby vytvorila robustný inovačný a dlhodobý finančný mechanizmus; zdôrazňuje úlohu, ktorú by mohol hrať Európsky fond pre strategické investície (EFSl) a iné príslušné európske fondy, napríklad tie, ktoré sú k dispozícii od Európskej investičnej banky (EIB) alebo zo systému EÚ na obchodovanie s emisiami (ETS), v oblasti financovania a technickej pomoci, zabezpečujúc, aby boli projekty príťažlivé pre investorov prostredníctvom stabilných regulačných podmienok, najmä minimalizovania byrokracie a zahmutia rýchleho procesu uplatňovania a schvaľovania; vyzýva Komisiu, aby posilnila súčasné ustanovenia týkajúce sa vykurovania a chladenia v rámci programového obdobia po roku 2020 pre všetky uplatniteľné európske fondy, a na odstránenie prekážok, ktoré bránia miestnym orgánom v pridelovaní užitočných finančných prostriedkov na obnovu existujúcich verejných budov; podporuje iniciatívu inteligentného financovania inteligentných budov, ktorá podporuje lepšie zavádzanie opatrení v oblasti energetickej efektívnosti v kombinácii s obnoviteľnými zdrojmi energie v odvetví stavebníctva; domnieva sa, že modernizácia a zatepľovanie budov by mali mať prednosť pred inými opatreniami, pokiaľ ide o prístup k finančným prostriedkom, a to pre značný potenciál vytvárania nových pracovných miest;

94. vyzýva na využívanie odpadového tepla z existujúcich priemyselných podnikov na vykurovanie domácností